

"A magyar nyelv tanítására
különös gond fordítandó."
/KAZINCZY/

FELADATLAP

az

"ÉDES ANYANYELVÜNK"
nyelvhasználati verseny országos döntőjére
a szakképző iskolák
számára

Sátoraljaújhely
2001

1. Állapítsa meg, milyen szófajúak a következő példamondat aláhúzott szavai!

A munkakerülő fiú saját kárán tanulja meg, hogy lustaságból nem lehet megélni. (magyar népmese)

- a.)
- b.)
- c.)
- d.)

2. Nevezze meg pontosan a következő példamondatban a szavak végén aláhúzott toldalékok fajait!

Negyedévente a magyar művészetj és tudományos élet kiválóságai kapiák a Magyar Örökség-díjat.

- a.)
- b.)
- c.)
- d.)

3. Mit jelent a prognózis szó a következő szaknyelvekben?

- a.) meteorológia
- b.) sajtónyelv
- c.) orvosi nyelv

- a.)
- b.)
- c.)

4. Értelmezze a következő két példaszót!

- a.) számla
- b.) nyugta

a.)

b.)

5. Hányféle jelentését ismeri a vegetáció szónak?
Milyen jelentésben használatos a köznyelvben és a biológiában?

a.)

b.)

c.)

6. Milyen jelentéskülönbséget tudunk kifejezni a kétféle írásformával
(egybeírás - különírás)?

- a.) sötétkamra - sötét kamra
- b.) hátravan - hátra van

a.)

b.)

7. Soroljon fel négy igét az eszik rokon értelmű megfelelői közül! Értelmezze is őket!

a.)

b.)

c.)

d.)

8. Fejezze ki egyetlen szóval a következő szöveggel meghatározott elvont fogalmat!

Valaki vagy valami iránti ragaszkodásban, gyengédségben, önzetlen jóakaratban megnyilatkozó érzélem.

.....

9. Fogalmazza meg - lehetőleg pontosan - milyen hangszer a gitár és a tárogató!

a.)

.....

b.)

.....

10. Pótolja a hiányzó írásjeleket a következő fogatlan szövegben ! Ahol indokoltnak tartja, kezdjen új mondatot nagy kezdőbetűvel !

Fölmegyek a sötét csigalépcsőn és mikor az ötödik emeletre érek becsengetek régi lakásomba megismerem a levendulaillatú előszobát a régi ágyat a régi falórát s az öreg francia almáriumot és újra előttem áll Louise anyó a fehér francia asszony talpig hófehérben fehér arccal és fehér hajjal

11. Jelölje a Beszélni nehéz rádióműsor megfejtésében alkalmazott módon a következő példamondat hangsúlyait és szünetét!

A madárijesztő nemcsak a levegőben szálló madarakat tartotta számon, hanem azokat a négy lábúakat is, amelyek a kertben a föld alatt laknak.

12. Helyettesítse megfelelő magyar szóval a következő példamondatban előforduló idegen szavakat!

A 20. század az emberiség legváltozatosabb száz évét foglalja magába:
emancipáció, represszió, izoláció.

- a.)
- b.)
- c.)

13. Elemezze a tagmondatok fajtája és viszonya szerint a következő összetett mondatokat!

- a.) Igényesebb honlapokon szellemes kísérletekkel is találkozhatunk, amelyek a hagyományos könyvesboltok légkörét, a tallózás szabadságérzetét hivatottak földézni.
- b.) Az agykutatóról készített portréfilm nemcsak tudományos pályáját mutatja be, hanem megtudhatjuk azt is, miként vélekedik az életről, a tudományról és a művészetekről.
- c.) Legmagasabb hely a pusztán e gém vége,
Azért ült föl a sas ennek tetejébe. (Petőfi Sándor)
- d.) Az illetőnek nem szokása az igazmondás, tudniillik nem őszinte ember.

- a.)
- b.)
- c.)
- d.)

14. Javítsa a nyelvhelyességi hibát a következő példamondatokban!

- a.) Már az egész országot lefedik az ipari parkok.
- b.) Holnap fog Sárospataknál letetőzni a Bodrog.
- c.) A mohácsi felvonulás során a busók betekintenek az udvarokba és a portálokba.
- d.) Emellett folyik a digitalizálás és az új multimédia-központ megnyitásának előkészületei.

